די סודות וואס די וויסענשאפט האט אויפגעדעקט וועגען די פיראמידען

זענען די עגיפטישע פיראמידען געבויט געווארען אלס קברים פאר די פרעה'ס, אדער פאר וויסענשאפטליכע צוועקען?

פון א. גערבאווי

איז שוין מיט א געוויסער באשטימט־קייט באוויזען געווארען, אז די גרויסע ספינקסען, וועלכע שטעהען אין מצרים, ביים אריינגאנג אין דער מדבר, ווי זיי וואלטען ווי שטומע וועכטער באוואכט דעם דורכגאנג, זענען ניט מעהר ווי גע־צען, צו וועלכע די אמאליגע מצריים האבען געדיענט. פונקט ווי היינט צו טאג, האט די קריסטליכע קירכע צושטעלט אויף אלע וועגען און שטעגען, אין דער אלטער היים, דעם צוילעם, מיט דעם צו־גענאגעלטען יוזעל, און די פראוואסלאוו־נע קריסטען צוילעמען זיך און בוקען זיך צו דעם, אזוי האבען אויך די פאר־צייטיגע מצריים אויפגעשטעלט זייערע געטשקעס ביים אריינגאנג צום מדבר. מסתמא מיט דער כונה אז די וואס לאזען זיך אין ווייטען וועג אריין, אין דער טיעפער מדבר, זאלען מיטנעהמען מיט זיך דעם איינדענק פון דער געטשקע, וואס דארף זיי באשיצען אויף זייער גע־פעהרליכען וועג. ווי אויך פאר דעם וואס קומט ארויס א גאנצער פון דער מדבר, אז ער זאל א קוק טוענדיג אויפ'ן געזיזיך דערמאנען ווער עס האט איהם דורכגעפיהרט דעם געפעהרליכען וועג בשלום, און איהם דאנקען דערפאר.

דאס איז די באדייטונג וואס די ספינקסען, די שטומע עדות פון יאהר־הונדערטע, האבען געהאט פאר די פאר־צייטיגע מענשען. יעדענפאלס, דאס איז דערווייל די איינציגע און שכל'דיגע ער־קלעהרונג פאר דער רעטעניש פון דורות. מעגליך, אז זיי האבען אויך געהאט אן אנדער באדייטונג, געדינט אן אנדער צוועק, אבער דאס איז נאך דערווייל פאר אונז פארהוילען, מיר האבען איהם נאך ניט ענטדעקט. זענען מיר צופרידען מיט דער דערוויילינער דערקלעהרונג וועגען די ספינקסען. די וועלט זוכט אבער א בעסערע און לאגישערע ערקלעהרונג ווע־גען דער אפשטאמונג פון די פיראמידען. אונטער דעם ווארט אפשטאמונג מיין איך צוליעב וואס פאר א צוועק זיי זענען געבויט געווארען און וואס פאר א ציעל דארפען זיי דינען?

איז דאך ווייט ניט גענוג די ערקלעה־רונג, אז זיי זענען געבויט געווארען אלס מאנומענט אויף די קברים אדער אז זיי זענען געבויט געווארען אלס קברים פאר די אמאליגע פרעה'ס. איך שטעל זיך פאר, אז א צוקונפטיגער ארכעאלאג וועט זיך אנשטויסען אויף דער יעצטיגער גע־בידע וואס הייסט וועסטמינסטער אבי, אין לאנדאן, און וועט דארט געפינען די קברים פון א סך ענגלישע קעניגע און אנדערע וויכטיגע און באריהמטע מענער פון דער ענגלישער אימפעריע פון היינ־טיגער צייט און פון דער נאהענטער פאר־גאנגענהייט, וועט ער, אויפ'ן סמך פון זיינע ענטדעקונגען, זיין בארעכטיגט אויפצושטעלען א טעאריע, אז די אמא־ליגע וועסטמינסטער אבי געביידע איז אויפגעשטעלט געווארען אלס קבר פאר די ענגלישע קעניגע?

מיר, פון היינטיגען דור, ווייסען גאנץ גוט, אז דאס וואלט געווען א מיאוס'ער היסטארישער טעות. מיר ווייסען, אז ניט אלס קבר פון ענגלישע קעניגע איז וועסטמינסטער אבי געבויט געווארען, און אויב די געביידע האט מיט דער צייט גענומען דינען אלס פלאץ וואו עס האבען זייער אייביגע רוה געפונען ענג־לישע קעניגע ווי אויך אנדערע באריהמט־הייטען פון דעם ענגלישען פאלק, איז דאס געווען א שפעטערער באשלוס, שוין נאכדעם ווי די געביידע איז געשטאנען א שעהנע פאר יאהר נאכדעם ווי זי איז אויסגעבויט געווארען.

איז דאך גאנץ מעגליך, אז די פי־ראמידען זענען אויך ניט געבויט גע־ווארען מיט דער אביזיכט, אז זיי זאלען ווערען די קברים פאר די פארצייטיגע פרעה'ס, נאר אז ערשט שפעטער האט מען באשלאסען צו באנוצען זיי פאר די־זען צוועק. די פראגע איז: איז אזא גע־דאנק צולאזבאר אדער ניט? די ער־קלעהרונג, אז די פיראמידען זענען אור־שפרינגליך געבויט געווארען פאר אט דעם איינעם צוועק, צו ענטהאלטען די קברים פון די פארצייטיגע פרעה'ס, לייגט זיך עפעס ניט אזוי גוט אויפ'ן שכל. עפעס זענען זיי צו סימעטריש, צו פלאנמעסיג געבויעט אז זיי זאלען דינען בלויז אט דעם איינעם צוועק. זעהט איהר, אז מען האט זיי שפעטער גענו־מען נוצען אלס קברים פאר די פארציי־טיגע פרעה'ס, און אז זיי זענען אור־שפרינגליך גאר געבויעט געווארען פאר א גאנץ אנדער צוועק, דאס לייגט זיך שוין פיעל בעסער אויפ'ן שכל.

פאר וואס פאר א צוועק זענען זיי געבויעט געווארען? וואס האט בא־צוועקט דער גרויסער פיראמיטען בויער מיט דעם אויפשטעלען זיי? אויף דיזער פראגע האט מען שוין געגעבען פארשיי־דענע ענטפערס, און מען וועט נאך אין דער צוקונפט זוכען אויסצו'חקירה'ן פארשיידענע ערקלעהרונגען. אבער קיי־נע פון זיי קומט ניט צו דער ערקלעה־רונג וואס עס האט געגעבען דער פראנ־צויזישער וויסענשאפטסמאן, אסטראנאם און גלח, אבעי טהעאפיל מארא, דירעק־טאר פון דער בורזשעי אבזערוואטאריע.

ער איז איינער פון די באריהמטסטע אסטראנאמען און מאטעמאטיקער פון אונזער צייט. לעצטענס איז מיר אריינ־געפאלען אין די הענט זיינער א בוך: ,,די מיסטעריעזע וויסענשאפט פון די פרעה'ס'', אין וועלכען ער וויקעלט אויף א וואונדערבארע טעאריע וועגען די פי־ראמידען, וואס איז פשוט אטעם־פארכא־פענד, אויב אפילו זי איז ניט קיין אמת'ע.

ער וויל אייגענטליך האבען, אז די פיראמידען מבאלידען מיט זיך מא־טעמאטישע און אסטראנאמישע פארמו־לאס, וואס די בויער פון די פיראמידען איז געלונגען צו ענטדעקען. זיי האבען, הייסט עס, אז די פון זיי ענטדעקטע וויסענשאפטליכע פארמולאס פארקער־פערט אין שטיין און זיי געלאזט אלס אנדייק, פאר די צוקונפטיגע דורות. אויב דאס איז טאקע געווען דער צוועק פאר וועלכען די פיראמידען זענען אויפגע־שטעלט געווארען, דאן האבען די פאר־צייטיגע עגיפטיגע פריסטער געוואוסט אמת'ן און זענען דערגאנגען וויסענ־שאפטליכע סודות, וואס אונז איז געלונ־גען צו דערגעהן, מיט דער הילף פון אונ־זער יעצטיגער אנטוויקעלטער טעכניק, ערשט מיט פיער טויזענט יאהר שפע־טער.

די ערשטע אינטערעסאנטע זאך אויף וועלכער ער שלאגט זיך אן אין זיינע בא־טראכטונגען וועגען דער גרויסער פיראמידע אין גוזעה, מצרים, די אלע אויס־רעכענונגען ארום די פיראמידען, ווייזט ער אן, זענען געמאכט געווארען מיט דער הילף פון דעם ,,היילינגען'' קיוביט. דאס איז דער זעלבער קיוביט (ניט קיו־ביק), די מאס וואס ווערט אזוי אפט בא־נוצט אין דער ביבעל, ווען עס האנדעלט זיך וועגען מאכען דעם משכן און די אנ־דער היילינטימער. אין דער ביבעל ווערט זי באצייכענט מיט דעם נאמען אמה, אן אייל, דאס איז די מאס פון עלענבויגען ביז'ן סוף פון מיטעלסטען פינגער. לויט דער ענגלישער מאס האלט עס ארום 18 אינטשעס. און לויט ווי מארא האט אויס־גערעכענט, איז דער קיוביט איין צעהן מיליאנטעל טייל פון דער ערד'ס ריידיוס ארום נארד פאל. דיזע מאס און די צאהל מיט וועלכער זי קאן גע'כפל'ט ווע־רען געפינט מען אויף יעדען טריט און שריט אין די אויסרעכענונגען וועגען דעם געבוי פון די פיראמידען.

און ער ווייזט טאקע אן אז דאס איז דער וויסענשאפטליכסטער און בעסטער יוניט פאר מעסטונגען, ווייל דאס איז דער איינציגער וואס בלייבט אונגעענ־דערט פאר טויזענטער און טויזענטער יאהרען.

אט איז אן אינטערעסאנטער פאקט וועגען דעם זעלבען ענין:

ארום דער צייט פון דער פראנצויזי־שער רעוואלוציע האבען וויסענשאפטס־לייט באשלאסען, אז עס וואלט געווען ניט מעהר ווי רעכט צו עטאבלירען א נייעם סטאנדארד פון מעסטונגען, וואס זאל זיין וויסענשאפטליך אויסגעהאלטען. די אלטע מאס, באזירט אויף די אויס־מעסטונגען פון דער אויבערפלאך פון דער ערד, האט זיך ארויסגעוויזען ניט אינ־גאנצען ריכטיג, צוליעב די אירעגולארי־טעט פון דער ערד'ס אויבערפלאך. הא־בען די וויסענשאפטסלייט באשלאסען, אז די איינציגע ריכטיגע מאס קאן זיין די וואס ווערט באזירט אויף די אויס־מעסטונגען פון די פאלארע אקסען פון אונזער פלאנעט, וועלכע ענדערען זיך ניט אין מיליאנען יאהרען.

דאס איז אבער מעגליך געווארען ערשט אין די לעצטע יאהרען, ווען די פלאטשיגקייט פון דער ערד ביי איהרע פאלוסען איז אויסגערעכענט געווארען, און דער נייער, וויסענשאפטליכער מע־טער איז עטאבלירט געווארען. אבער מיט פיער טויזענט יאהר צוריק, האבען שוין די פריסטער פון דעם אלטען מצרים געוואוסט אט דעם סוד, וואס עס האט אונז גענומען גאנצע פיער טויזענט צו ענטדעקען, און מיר האבען געמוזט דורכ־מאכען אזא גוואלדיגען פראצעס פון ענט־וויקלונג און פאר דער צייט אויפשטע־לען אזעלכע מעכטיגע היפאטעזען און השערות, וואס זאלען אונז העלפען דער־שלאגען זיך צו אט דעם געדאנק — אז די אמת ריכטיגע מאס קאן זיין בלויז די וואס ווערט באזירט אויף די אויסמעס־טונגען ארום דעם נארד פאל, און ניט אויף די אויסמעסטונגען אויף אירגענד וועלכען ארט אויף דער אויבערפלאך פון אונזער ערד. שוין דערפאר אליין וואס די אויבערפלאך פון אונזער ערד ענדערט זיך שטענדיג, אבער די אויספלאכונגען ארום די פאלוסען פון אונזער ערד ענדע־רען זיך אזוי זעלטען אדער אזוי לאנג־זאם, אז מען קאן קוים באמערקען א בא־דייטענדע פאראנדערונג אין א מיליאן יאהרען.

די פריסטער פון פארצייטיגען מצרים האבען דאס, אבער, נאך געוואוסט מיט 4 טויזענט יאהר צוריק, און האבען זיך פאקטיש באנוצט מיט זייער וויסען. ווי עס ווייזט אויס איז אט דאס וויסען, צו וועלכען מיר האבען זיך ערשט דערשלא־גען אין דעם ניינצעהנטען יאהר־הונ־דערט, איבערגעגעבען געווארען צו די מצריים. די פארצייטיגע העברייער און באביליאנער פון עמיצען אנדערש; זיי האבען עס פון עמיצען גע'ירש'ענט, פון עמיצען וואס האט געלעבט און געשאפען פאר זיי. ווער דאס איז געווען, וואס פאר א פאלק אדער שבט דאס איז גע־ווען, איז דערווייל אונמעגליך צו שא־טימען. מיר ווייסען נאר אז די עגיפ־טישע פריסטער האבען שוין געוואוסט פון דעם.

איך האב געזאגט אז די עגיפטישע פריסטער האבען שוין געוואוסט פון דעם, ווייל אין דער אמת'ן האבען די עגיפטער געהאט צוויייערליי סטאנדארדס פאר מעסטונגען. איין ,סטאנדארד, א פשוט'ער, א געוועהנליכער, מיט וועלכען עס פלעגט זיך באנוצען דאס פשוט'ע פאלק, און דער וויסענשאפטליכער און ,,היילינער'' סטאנדארד, מיט וועלכען מען האט זיך באנוצט אין דעם בויען פון די פיראמידען. דערפאר טאקע ווערט אפט דער קיוביט אנגערופען אין דער וועלט ליטעראטור, דער פיראמידישער קיוביט. ער איז אויך פארטיילט געווא־רען אין פינף־און־צוואנציג פיראמידישע אינטשעס, וועלכע זענען כמעט אזוי גרוים ווי דער ענגלישער אינטש, מיט וועלכען מיר באנוצען זיך היינט צו טאג.

זאגט טאקע דער באריהמטער פראנ־צויזישער אסטראנאם און מאטעמאטי־קער, אז ווען מען זאל כפל'ן דעם קיוביט מיט צעהן מיליאן, וועלען מיר האבען פונקט אט יענע לענג, וועלכע די מא־דערנע וויסענשאפט האט פעסטגעשטעלט אלס די לענג פון דעם פאלארען ריידיוס פון אונזער ערד. הייסט עס, דער קיו־ביט שטעלט מיט זיך פאר א צעהן מי־ליאנטעל טייל פון דעם פאלארען ריי־דיוס. און אויב עס איז פאראן עפעס אן אונטערשיעד אין די אויסרעכענונגען פון דער מאדערנער וויסענשאפט און די וואס איז געמאכט געווארען פון די פאר־צייטיגע מצריים, איז דער אונטערשיעד אפשר אין א מיליאנטעל פון אן אינטש.

,,מיר האבען גענומען צו אונזער הילף אלע אונזערע וויסענשאפטען — שרייבט דער פראנצויזישער וויסענ־שאפטסמאן — מיר האבען פארשוועגדט יאהר־הונדערטע אין שווערער און מיה־זאמער ארבייט, און האבען אויף אזא אופן אנגעזאמעלט אונזער וויסען, פאר־פאלקאמט אונזער טעכניק, נאכגעגאנגען די פוסטריט פון אונזערע פארגעננער מיט לאנגזאמער און עקזאקטער פארזיכטיג־קייט, האבען געבראכט צו א פונקט פון פינקטליכקייט אונזערע אויסרעכענונגען, וועגען וועלכען אונזערע עלטערען האבען אפילו ניט גע'חלומ'ט. און ווען מיר זע־נען ענדליך געקומען צו אונזער ענדציעל, וואס האבען מיר ענטדעקט? דאס וואס מען האט שוין געוואוסט מיט פיער טוי־זענט יאהר צוריק''.

נישט אלס איז גוט

נישט אלץ וואס מען טראכט קען מען ריידען. נישט אלץ וואס מען רעדט קען מען שרייבען. נישט אלץ וואס מען שרייבט קען מען דרוקען. נישט אלץ וואס מען דרוקט קען מען לייענען.

אין שוהלען און ארגאניזאציעס

ביים טאראנטאר פרויען פיאנערען קלוב

די ארבייט פאר'ן חלוצות קעש־קאמ־פיין, וואס געהט שוין אן דריי וואכען צייט, ווערט אנגעפיהרט זעהר ענערגיש. דאס איז א דאנק דעם, וואס די טאראנ־טאר אידישע באפעלקערונג צייגט אר.ים א גרויסען אינטערעס צו דער אויפבוי־ארבייט אין ארץ־ישראל. און דערפאר שפארען טאקע ניט די קאמיטעס, וועל־כע באזוכען די ביזנעס־אינסטיטוציעס, קיין צייט און מיה אום צו מאכען דעם קאמפיין וואס מעהר דערפאלגרייך.

עס זענען שוין אויך דורכגעפיהרט געווארען איינציגע אונטערנעהמונגען דורך די ארגאניזירטע גרופעס פון קלוב. א־נ־גיבען וועט אויך דורכגעפיהרט ווערען א ראמעדזש סייל און נאך א רייע קלי־נע אונטערנעהמונגען פאר'ן קעש־קאמפיין.

ניט קוקענדיג אויף דעם, וואס די ארבייט פאר'ן קעש־קאמפיין, פאדערט די כסדר'דיגע אויפמערקזאמקייט, נעהמט דאך דער קלוב א טיכטיגען אנטייל אין פארשידענע אדערע ארץ ישראל און לא־קאלע ארבייטען. אזוי האבען זיך ביי דער לעצטער פארזאמלונג צוזאמענגע־שטעלט עטליכע קאמיטעס כדי מיטצו־העלפען דער נאציאנאל־פאנד ארבייט פון זאמלען די געלדער פון די פושקעס אין די הייזער. עס ווערט אויך אנגעפיהרט אין קלוב א גאנץ לעבעדיגע קולטורעלע טעטיגקייט. דר. מענעס האט ארויסגע־רופען פיעל צופרידענהייט מיט זיין לעק־ציע, און איז ווארעם באדאנקט געווא:ען פון די פיעל אנוועזענדע און געסט.

היינטיגען מיטוואך אווענט, דעם 4־טען נאוועמבער, וועט דורכגעפיהרט ווערען א קעסטעל אווענט, אין 24 סיסעל גאס. פאראינטערעסירטע אין דער לי־טערארישער פארזאמלונג זענען איינגע־לאדען צו קומען.

שעהנער פארוויילונגס־אווענט ביים מינסקער פארבאנד

א ,,סאשעל'', מוזיקאליש־ליטערא־רישער אווענט איז דורכגעפיהרט געווא־רען פו ןדעם מינסקער פארבאנד לעצטען זונטאג, אין ציון האל.

באקאנטמאכענדיג די מיטגלידער, אז פון היינט און ווייטער איז דער מינסקער פארבאנד א סיק בענעפיט סאסייטי, האט זיך נאכדעם אנגעהויבען דער רייכער מו־זיקאלישער פראגראם, אונטער דער לי־טונג פון דעם טשערמאן פון ,,סאשעל'', ה. וואלאוויץ.

ה. פאל האט זעהר שעהן געזונגען און געשפילט גיטארע. לוסי קעמערמאן האט געזונגען שעהנע לידער. ד. וואלא־וויץ האט געשפילט פידעל, און פריינט סיימאן האט דעקלאמירט און געזונגען שעהנע לידער.

ביי שעהן געדעקטע טישען האט דער עולם פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט.

י. ליאן, סעקרעטער.

אינטערעסאנטע ביבליאטעק דערעפענונג אין אידישען פאלקס קלוב

ביי שעהנע געדעקטע טישען, וואו עס איז אויך געווען עפעס אין מויל אריין צו נעהמען, איז שבת, דעם 24־טען אק־טאבער, פארגעקומען די פייערונג פון דער ערעפענונג פון דער ביבליאטעק פון דעם אידישען פאלקס קלוב, צווייג פון דער קולטור געזעלשאפט אין טאראנטא.

חבר גאלדען, פארזיצער פון דעם אווענט, האט געגעבען א קורצע איינלי־טונג וועגען דער טעטיגקייט פון די פאר־אנגענגע 4 יאהר ארבייט, און אויך וועגען די ציילען וואס דער פאלקס קלוב האט זיך געשטעלט צו שאפען די ביבליאטעק. זבר גאלדען האט אויך אפעלירט צו אלע אנוועזענדע, אין העלפען שאפען לעזער, ווייל דאס מיינט א סך פאר א ביבליא־טעק.

עס האבען געגרעדט דער פארזיצע־ון א. פ. ק., ח' סעם טייעל; חבר כא־טענקא, איינער פון די עלטסטע חברים פון דער קולטור געזעלשאפט; ח' שמשון פיזעל, אין נאמען פון אידישען ארב־טער קולטור קלוב; ח' גרשון פאמערינץ, איבער די באדייטונג פון א ביבליאטעק; דר. קאצענעלבויגען, וועגען א קאמפיין פאר ביכער און פאר לעזער; און פריינט ריינגוויין, וועגען אלטע און נייע ביבליא־טעקען.

נאכדעם איז מען אריבערגעגאנגען צום צווייטען טייל פון פראגראם. פאל־גענדע האבען זיך באטייליגט: ח' ה. סיימאן האט דעקלאמירט ,,עולם האמת'', מאלי מייסאן האט פארגעלעזען ,,דער צענטער'' פון שלום עליכם, ח' מאנדעל האט געגעבען א רעציטאציע פון מארים שווארץ ,,א קליין שטעדטעל אין אוק־ראינע, ראט און גאמזי האבען געגעבען א דיאלאג אין גרים פון שלום עליכם ,,ס'אליגען'', און זיגמונט לעוו וועלכער האט פאקטיש באשעהנט די שמחה, האט געגעבען ,,מאניש'' פון י. ל. פרץ.

מיט דעם האט זיך געענדיגט דער אווענט.

לעזער, וואס ווילען געניסען פון דער ביבליאטעק, קענען קומען יעדען זונטאג פארמיטאג.

צווזמער אינדעפענדענט בענעפיט סאסייטי

ביי א גרינדונגס פארזאמלונג פון די ,,צווזמער אינדעפענדענט בענעפיט סאסייטי'' זענען די פאלגענדע ערוועהלט געווארען אנצונעהן פארלויפיג מיט דער ארבייט: יוסף קערבעל, טשערמאן; דוד גרינצלום, טרעזשורער; הענעך בלום, סעקרעטאר. אין דער עקזעקוטיווע זענען אריין: יעקב שיף, עזריאל גרינבלום, פלאנקער, אנטשעל רוזאק, יוסף מענד־ראווסקי און אברהם סאמבארסקי.

די קאמיטעטען זענען ערוועהלט גע־ווארען אנצונעהן פארלויפיג מיט דער אר־בייט. דערביי ווילען מיר באמערקען, אז די וואס ווילען זיך אנשליסען אין דער סאסייטי, זאלען זיך ווענדען צום סעק־רעטאר, הענעך בלום.

ש. פרוג פרויען קלוב פון אידיש נאציאנאלען ארב. פארבאנד

אין דעם ש. פרוג פרויען קלוב פון אידיש נאציאנאלען ארבייטער פארבאנד איז טומעלדיג און פרעהלאך. מיט דער מיטהילף פון אלע חברים און קלובען הא־בען זיך די מיטגלידער אריינגעווארפען אין דער ארבייט פאר דעם באזאר, וועל־כער וועט פארקומען דעם 14־טען און 15־טען דעצעמבער, אין לייבאר לייסע־אום, צום גונסטען די פאלקס שולע און קעמפ ,,קינדערלאנד''. עס גיט זיי אויך צו א סך מוט אלע אידישע פריינטליכע ארגאניזאציעס, וועלכע אנערקענען די וויכטיגקייט פון דער ארבייט, און נעה־מען פריינטליך אויף די קאמיטעטען א ן שטיצען די אונטערנעהמונג.

קאנגרעגיישאן אגודת ישראל אנשי ספרד

זונטאג דעם 11־טען אקטאבער איז פארגעקומען אן אינסטאליישאן מיטינג. ש. י. ראזמאן האט אינסטאלירט די פאל־גענדע באאמטע פאר'ן יאהר תרצ"ב: י. גאלדמאן, פרעזידענט; ש. גערצענבערג, וויים־פרעזידענט; ש. קירזשנער, טרעזשו־רער; י. ראזענצווייג, גבאי ראשון; א. קרעמער, גבאי שני; א. ליוויי, ערשטער טראסטי; ד. גודמאן, צווייטער טראסטי; י. גודפעלאו, דריטער טראסטי. עקזעקו־טיוו מיטגלידער: ש. י. ראזמאן, י. רו־בין, ש. ליפאפסקי, ח. ז. בילער, מ. קא־העו. ש. פ. גינזבערג.

יוסף מרדכי גאלדין, סעק.

קאנגרעגיישאן רודפי שלום אנשי קיעוו

זונטאג דעם 18־טען אקטאבער איז פארגעקומען אן אינסטאליישאן מיטינג. ב. גרין האט אינסטאלירט די פאלגענדע באאמטע פאר'ן יאהר תרצ"ב: פ. בעל־סקי, פרעזידענט; ל. ראטענבער, וויים־פרעזידענט; א. גערשמאן, ערשטער־טראסטי; ל. ווייגשטיין, טרעזשורער; י. בעלפער, גבאי ראשון; ד. ליבערמאן, גבאי שני; ג. ראזענצווייג, צווייטער טראסטי; י. ביטראנסקי, דריטער טראסטי; פ. קאר־טיעפסקי, פערטער טראסטי. עקזעקוטיוו מיטגלידער: ל. סיגנ־דערט. מ. שינדעלמאן, ב. גרין און מ. ווילסאן.

יוסף מרדכי גאלדין, סעק.

צעירי מזרחי טעטיגקייט

חוה"מ סוכות איז פארגעקומען די האלב יעהרליכע פארזאמלונג פון די צעי"מ ארגאניזאציע, אויף וועלכער עס איז אפגעגעבען געווארען א פולער בא־ריכט פון די טעטיגקייט פון דער ארגא־ניזאציע. פון דעם באריכט האט זיך ארויסגעצייגט דאס די צעי"מ האט אין פארלויף פון איהר יעהריגען עקזיסטענץ געמאכט א שטארקען פארטשריט, הן אין ארגאניזאציאנעלען זין, די צאהל פון חברות און חברים איז געוואקסען ביז א־ בער 70 פעריאן. הן אין קולטורעלען זין, אויף וועלכען געביט עס איז אויפגעטאן געווארען א ריזיגע ארבייט, ווי צב"ש די ..עונג שבת פארזאמלונגען, וועלכע האבען געהאט א גרויסען ערפאלג; די לעקציעס, וועלכע זענען געהאלטען געווארען אין צעי"מ זענען געווען פון א הויכען ליטע־ראַרישען און קולטורעלען ווערט, אויך די ארבייט פאר דעם ,,קרן קימת לישראל'' און פאר קרן ,,תורה ועבודה האבען פאר־נומען א גרויסען פלאץ אין דעם פאר־גאנגענעם יאהר, ס'איז אוועקגעשיקט גע־ווארען א גרעסערע סומע געלט פאר דעם הפועל־המזרחי אין ארץ ישראל און ס'איז פארקויפט געווארען א צאהל אקציעס פאר די ,,קופת מלוה'', די שפאר און לייה־קאסע ביי דער ארגאניזאציע האט זיך אנטוויקעלט אויפ'ן בעסטען אופן.

די ארבייט ביים ארגאניזירען דעם יונגערען סניף אונטער'ן נאמען ,,תפארת צעירי־מזרחי'' האט זיך פאלשטענדיג איינגעגעבען, די נייע ארגאניזאציע צעהלט שוין איבער 30 חברות און חבר ם, ס'איז אורגאניזירט געווארען א שטארקע קולטורעלע טעטיגקייט, 4 באל א וואך קומען פארלעקציעס פון תנ"ך, אידישע געשיכטע, העברייאיש און געשיכטע פון ציוניזם און מזרחי.

נאכ'ן אויסהערען דעם באריכט פון מזכיר, איז אויסגעדריקט געווארען א דאנק צו דער אלטער אלטער עקזעקוטי־וו, פאר איהר פרוכטבארער ארבייט, און ס'איז אויסגעוועהלט געווארען פאל־גענדע נייע עקזעקוטיווע:

אפרים סילווערבערג — פרעזידענט, צדוק ווייגבערג — וויים־פרעזידענט, ש. ה. אפפעלבוים — סעקרעטאר, מ. זא־נערמאן — טרעזשורער, ש. א. אבעלא — קולטור טשערמאן, יהושוע געררי — ארגאניזאציאנס טשערמאן, יחזקל בהן — סאשעל טשערמאן, נחמן סאקאל — פאר קרן תורה ועבודה, יחיאל ווייטץ — פאר קרן קימת לישראל.

ס'איז לעצטענס דורכגעפיהרט גע־ווארען א ראפעל לטובת דעם הפועל המזרחי, אויף א פען און פענסיל סעט. געוואונען האט יצחק פיש.

ש. ה. אפפעלבוים, מזכיר.

וואס הערט זיך אין דער קעל־צער סיק בענעפיט סאסייטי

זונטאג דעם 25־טען אקטאבער איז געווען א ליטעראַרישער מיטינג ביי וועל־כען דר. לאנדיס האט געלעקטשורט אי־בער געזונטהייטס פראבלעמען. עס איז באריכטעט געווארען וועגען דעם באל וואס וועט זיין אין נייטס אף קאלומבוס האל, דעצעמבער דעם 18־טען. די אר־ווערטייזמענט פאר דעם פראגראם איז צופרידענשטעלענד, מיטגלידער ברענגען אנאנסען פון א סך געשעפטסלייט. עס איז אויך באשלאסען געווארען אז דער נעקסטער מיטינג, זונטאג דעם 8־טען נא־וועמבער, זאל זיין נאמינאציאנס מיטינג, ביי וועלכען עס וועלען נאמינירט ווערען די באאמטע פאר 1932.

אפטער סיק בענעסיט סאסייטי

בערך מיט א מאנאט צוריק איז לויט דער איניציאטיווע פון עטליכע אפטער לאנדסלייט געגרינדעט געווארען אן ,,אפ־טער סיק בענעפיט סאסייטי''. פאר דער קורצער צייט פון איהר עקזיסטענץ האט זי שוין אריינגעקראגען א היפשע צאהל מיטגלידער, און פרישע אפליקיישאנס האלטען אין איין אריינקומען. די איניצ־יאטארען האבען זיך אבער פארמאס־טען אריינצובאקומען אין סאסייטי אלע אפטער לאנדסלייט, וואס צעהלען זיך אין טאראנטא איבער פיער הונדערט.

עס זענען שוין אפגעהאלטען געווא־רען עטליכע דערפאלגרייכע מיטינגען. דעם 11־טען אקטאבער זענען ערוועהלט געווארען פאלגענדע באאמטע: ל. ערענ־בערג — פארזיצער, ל. בינסטאק — ווי־צע־פארזיצער, ל. ראטענבערג — פינאנס סעקרעטאר, וועלוועל העגאכאוויטש — טרעזשורער, ב. גרינשטיין און ב. וויינ־גום — טראסטים.

קאנגרעגיישאן מחזיקי בני ישראל לידיס אוקזילערי

א לעבהאפטע טעטיגקייט ווערט אנ־געפיהרט אין דער לידים אוקזילערי מחזיקי בני ישראל פון דאווערקאורט ראוד שוהל.

דעם 27־טען אקטאבער איז אפגע־האלטען געווארען א מיטינג און עס זע־נען ערוועהלט געווארען פאלגענדע בא־אמטע פאר'ן קומענדען יאהר:

מרס. ל. קייטס — טשערלידי, מים חנה ליטאווסקי — וויים־טשערלידי, מרס. א. גאלד — טרעזשורער, מרס. ס. סוויט און מרס. וויינלעדער — טראסטים. מר. מ. הענדעלמאן איז ווידערערוועהלט גע־ווארען סעקרעטאר.

אין דער עקזעקוטיוו באארד זענען ערוועהלט געווארען: מרס. רחל מעכטינ־גער, מרס. מאלי אבראמאוויץ, מרס. רא־זע גראסמאן, מרס. דזשעני האנדעלמאן, מרס. א. קעש.

אין האספיטאל קאמיטעט: מרס. ה. זיידענבערג און מרס. לאה שניצער.

עס ווערען שוין ארומגעטראכט אק־טיווע פלענער פון טעטיגקייט לטובת דער שוהל און תלמוד תורה.

אין דער שוהל ,,יבנה''

אין ציון האל זענען זונטאג, דעם 25־טען אקטאבער, ערוועהלט געווארען פאלגענדע באאמטע אין דער שוהל יבנה פאר'ן יאהר תרצ"ב:

ח' ס. קאנערק — פרעזידענט, ח' א. קעש — וויים־פרעזידענט און טרע־זשורער, ח' מ' שלאסבערג — גבאי ראשון, און י. טאקער, גוטבוים און וויי־טענבערג — טראסטים.

גרענד אָרדער אף איזראעל קיעוו פאראל לידיס אוקזילערי

אונטער דער אויפזיכט פון מרס. ד. גוטמאן, טשערלידי, און מרס. ר. שניר, סעקרעטאריו, האט דער גרענד אָרדער אף איזאעל, קיעוו פאראל לידיס אוקזי־לערי לאדזש נומער 3, דורכגעפיהרט אין הויז פון דער שוועסטער מרס. גוטמאן, אויף קאלעדזש סטריט, א ברידזש און שאוער פאר ארבייטסלאזע.

די לידיס אוקזילערי באדאנקט די קאמיטע: שוועסטער ה. גוטמאן, ר. שניר, פאוואליס, וואלדערמאן, וואס האבען ארויסגעהאלפען אין דער אונטערנעהמונג.

מרס. ד. גוטמאן, טשערלידי.
מרס. ר. שניר, סעקרעטערי.

אינסטאליישאן אין די איסט טאראנטא

לעצטען זונטאג זענען אינסטאלירט געווארען די אפיסערס פון די לידים אוקזילערי ,,שערי־ציון'' אף איסט טא־ראנטא. די יונגע לאיערקע מרס. תמימה קאהן (ליטנער) איז געווען טאאסטמייס־טערין. די צערעמאניע האט זיך קאנצענ־טרירט אין דעם גרויסען האט פון דעם בית המדרש הגדול ,,שערי ציון'' אף איסט טאראנטא. ביי שעהן געדעקטע טי־שען מיט א סעודה פון כל טוב פאר אלע איסט טאראנטאר איינוואוינער, האט די טאאסטמייסטערין געהאלטען א ספיטש אין ענגליש. אנצייגענדיג צום פובליקום די נאבעלע ארבייט און די שעהנע ביי־שטייערונגען וואס די אוקזילערי האט אויפגעטאן פאר דעם בית המקדש מעט די ,,שערי־ציון'' שוהל. זי איז שטורם ש אפלאדירט געווארען.

נאכהער האט הרב ריזענמאן, ד"ג־בר פון איסט ענד, געהאלטען א רעדע, וועלכע איז, ווי שטענדיג, געווען דורכגע־פלאכטען מיט חריפות, בקיאות, שארבין און הומאר. דער עולם האט זיך נאך דער־דרשה געפיהלט אין א געהויבענער שט־מונג. נאכהער האט דער עסקן ציבורי, מר. מאיר ליטנער, אינסטאלירט די נ'יע פרעזידענטין מרס. חוה שעק, און מרס. נחמה ליטנער האט אינסטאלירט די נייע וויים־פרעזידענטין, מרס. פערסאווסקי. מר. ליטנער אויך מרס. ליטנער האבען געהאלטען שעהנע רעדעס מעניני דיומא. מרס. קליין איז אינסטאלירט געווארען אלס טרעזשורער, מרס. הערמאן — סעק־רעטארין, מרס. שעהר — ערשטע טראס־טי. אין עקזעקוטיווע זענען אינסטאלירט געווארען מרס. מעכטינגער, מרס. סיגאל, מרס. וויסער, מרס. שטראהם, מרס. שע־כאוויטש, מרס. ליפטאן.

נאכהער האט דער יונגער מר. סטענ־לי סאלאמאן געשפילט א סאלא אויף דין וויאלין. עס איז אמת וואס דער היגער ,,זשורנאל'' רופט איהם דער ,,אידישער גאון פון פידעל''. א כאהר צוזאמענגע־שטעלט פון די תלמידים אונטער דער פיהרונג פון זייער רבי'ן מר. אברהם מעכ־טינגער האבען געזונגען שעהנע און פא־סענדע שירים, נאכהער האט די וויים־פרעזידענטין, מרס. פערסאווסקי, געהאל־טען א רעדע אין אידיש, און דערצעהלט וועגען די גוטע אויפטואונגען פון דעם איסט טאראנטאר רב, רבי ריזענמאן.

זעהר א שעהנע סומע איז דאנייטער געווארען פאר די אוקזילערי, און ארום 12 ביינאכט האט זיך געענדיגט דער באנקעט.

אסטראוועצער אינד. מיוטשעל בענעפיט סאסייטי

ביי די וואהלען זונטאג, דעם 11־טען אקטאבער, אין לאקאל פון פאלקס פאר־איין, זענען פאלגענדע באאמטע אויסגע־קליבען געווארען:

לייזער גראסמאן, טשערמאן; סעם קליינבערג, וויצע טשערמאן; ל. צוקער, טרעזשורער; הענעך בלום, פינ. סעקרע־טאר; פ. קרונער, רעק. סעקרעטאר.

אין דער עקזעקוטיווע: ז. טורעק, מ. מילסטאן, י. ניינודעל, נ. שפייזמאן, מ. מאנדראוויטש, סעם שפייזמאן, ק. בא־רינשטיין, האספיטעלער — ה. לינזאן.

באארד אף דירעקטארס: דזש. סיל־ווער, מ. טורעק און י. סמאלנע, טשער־מאן.

רעליעף קאמיטע: ז. טורעק, סעם וואלדמאן, פ. בלעק.

ל. גראסמאן, טשערמאן.
פ. קרונער, סעקרעטאר.